

Немає гірше, як в неволі
Про волю згадувать. А я
Про тебе, воленько моя,
Оце нагадую. Ніколи
Ти не здавалася мені
Такою гарно-молодою
І прехорошою такою
Так, як тепер на чужині,
Та ще й в неволі. Доле! Доле!
Моя ти співана воле!
Хоч глянь на мене з-за Дніпра,
Хоч усміхнися з-за

І ти, моя єдина,
Встаєш із-за моря,
З-за туману, слухняная
Рожевая зоре!
І ти, моя єдина,
Ведеш за собою
Літа мої молодії,
І передо мною
Ніби море заступають
Широкії села
З вишневими садочками
І люде веселі.
І ті люде, і село те,
Де колись, мов брата,
Привітали мене. Мати!
Старесенька мати!¹
Чи збираються ще й досі
Веселії гості
Погуляти у старої,
Погуляти просто,
По-давньому, по-старому,
Од світу до світу?
А ви, мої молодії
Чорнявії діти,
Веселії дівчаточка,
І досі в старої
Танцюєте? А ти, доле!
А ти, мій покою!
Моє свято чорнобриве,

І досі меж ними
Тихо, пишно походжаєш?
І тими очима,
Аж чорними - голубими,
І досі чаруєш
Людські душі? Чи ще и досі
Дивуються всує
На стан гнучий? Свято моє!
Єдинеє свято!
Як оступлять тебе, доле,
Діточки-дівчата
Й защебечуть по своєму
Доброму звичаю,
Може, й мене ненароком
Діточки згадають.
Може, яка і про мене
Скаже яке лихо.
Усміхнися, моє серце,
Тихесенько-тихо,
Щоб ніхто і не побачив...
Та й більше нічого.
А я, доленько, в неволі
Помолюся богу.

[Друга половина 1848,
Косарал]

Г. З — Ганна Закревська (1822—1857), дружина українського поміщика, полковника у відставці П. О. Закревського (1801—1882). Т. Шевченко познайомився з Закревськими 1843 р., бував у їх маєтку Березовій Рудці на Полтавщині, намалював портрет Г. Закревської і її чоловіка.

1. *Старесенька мати!* — Волховська Тетяна Густавівна (1763—1853), власниця села Мойсівки на Полтавщині (тепер село Драбівського району, Черкаської області). У червні 1843 р. Т. Шевченко разом з Є. Гребінкою відвідав Мойсівку, там познайомився з деякими представниками демократично настроєної інтелігенції.